

Työtä nuorille ja hyvinvointia ikääntyneille kulttuurista

Hankkeen keskeiset tulokset

Päivimaria Seppänen

21.3.2018

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Hankkeen tavoitteena oli

- Edistää kulttuuristen hyvinvointipalvelujen saatavuutta ikäihmisten palveluissa
- Mitata paljonko sote-euroja säästyy, kun sijoitetaan kulttuuriseen hyvinvointiin
- Kouluttaa taitelijoita tuotteistamisessa ja vanhustyön osaamisessa
- Tuottaa markkinointikanava taiteen ja ikäihmisten kohtaamiselle

Paljonko sote-euroja säästyy, kun sijoitetaan kulttuuriseen hyvinvointiin?

Kuva Päivi Eronen

Mitattu ja koettu hyvinvointi

- Lähtötilanne, esimerkkinä Imatran kaupungin omaishoito: 2/3 omaishoitajien lakisääteisistä vapaapäivistä jäi pitämättä
- Toimenpiteisiin osallistuneille ikäihmisille tehtiin fyysistä toimintakykyä sekä henkistä hyvinvointia mittaavat testit hankkeen alussa sekä vuoden kuluttua edellisestä.
- Samanaikaisesti selvitettiin lääke- ja muun hoidon tarvetta
- Tavoitteena oli, että jokaiselle on tänä ajanjaksona tarjottu kulttuurista hyvinvointia edistäviä palveluja

Tulokset I

- N= 79
- Miesten keski-ikä oli 79,4v (N= 21)
- Naisten 76,7v. (N= 58)

Teatteritaide

Tulokset II

- Hyvinvointia ja elämäntyytyväisyyttä edistävänä tekijänä pidettiin sitä, että sai asua kotona
- Fyysisen toimintakyvyn- ja hyvinvointimittausten tulokset olivat yhteneväisiä lääke- ja muun hoidon tarpeen kanssa.
- Taide- ja kulttuuritarjonnan myötä
  - Tarmo, liikuntakyky ja unen laatu paranivat
  - Tarvittaessa käytettävien kipulääkkeiden käyttö väheni selvästi
  - Omaishoitajat ovat alkaneet käyttää enemmän lakisääteisiä vapaapäiväoikeuksiaan

Tyypikuvauksia ja ansaintalogiikkaa

Kuva Päivi Eronen

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Taide ja kulttuuri
ovat kuuluneet
elämään.

”Miks meidän aina
pitää vaan
muistella?!”

Halu oppia ja
tehdä uutta on
yhä tallella.

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Ei-ei-mummo

”Tehdään taidetta”

”En”

”Meillä olisi tällaisia värejä”

”no en nyt tiijää, mie vaan kattelen”

***

”No tulleeks tuosta mittää, jos mie nyt etin”

” Yks jota mie ohjasin, kerto koko ajan, mitä siihen pitää tulla, mie jotain alotin ja sitten jossain vaiheessa mie vaan työnsin pensselin sen käteen ja sit mie menin käymään muualla, hän oli saanu valmiiks”

”Tästä tuli just semmonen, ku mitä mie kerroin siulle”

Tarinankertoja Pappa

”Ku siellä oli se pappa, jolla oli
kovasti sitä tarinaa koko ajan,
Se ois vaan puhunu ja puhunu
jos vaan joku ois kuunnellu”

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

“Kaikkea on kerennyt tähän ikään asti kokeilla.”

“Kaikki ei käy kaikille, jokaiselle pitäis olla jotain mielekästä.”

“Onks mökillä käyminen kulttuuria?”

“Jos kulttuuri pyöris meikäläisen varassa, niin sitä ei ois ollenkaan.”

YLEISET

“AKTIIVI SUURKULUTTUJA”

Ritva (67), Eronnut
Yrittäjä, eläkkeellä, Kouvola

- Avoin uusille asioille ja kokemuksille
- Spontaani ja itsevarma
- Elää hetkessä

“AKTIIVINEN VALIKOIVA”

Kaija (71), Leski
Opettaja, eläkkeellä, Lappeenranta

- Suosii klassikkoteoksia ja -tekijöitä
- Ystävällinen ja huomaavainen
- Suunnitelee etukäteen

“PASSIIVINEN YKSIPUOLINEN”

Hilkka (70) ja Aimo (74)
Sairaanhoitaja ja sähköasentaja,
eläkkeellä, Kotka

- Perinteiset ja tutut aiheet
- Vaatimaton ja epäitsekäs
- Elää päivän kerrallaan

“PASSIIVINEN”

Matti (72), Poikamies
Metsuri, eläkkeellä, Imatra

- Itseä kiinnostavien kulttuuriaihteiden puuttuminen
- Käytännöllinen ja kekseliäs
- Tarkka päivärytmi ja rutiinit

OSALLISTUMINEN

- Lukuisia kertoja vuodessa
- Kotimaiset ja ulkomaiset kulttuuri tapahtumat
- Ensi-iltojen ja avajaisten vakiovieras
- Yksin tai yhdessä hyvän ystävän kanssa

- Monta kertaa vuodessa
- Koti- ja lähipaikkakuntien kulttuuri tapahtumat
- Tutustuu etukäteen arvosteluihin ja suosituksiin
- Yhdessä ystävien ja tuttavien kanssa

- Muutama kerta vuodessa
- Kotipaikkakunnan kulttuuritapahtumat
- Läheinen suhde kulttuurintekijään tai esiintyjään motivoi lähtemään
- Yhdessä läheisten tai tuttavien kanssa

- Satunnaisesti paikanpäällä tai tapahtuman seuraaminen TV:n kautta
- Liputus-, juhla- ja merkkipäiviin liittyvät tapahtumat
- Yksin

Kulttuuripalvelujen kartoitus pilottikohteissa, opinnäytetyö Kyamk Liiketalous

Palveluntarjoajan tärkeimmät valintaperusteet

Asiakkaiden toiveet
Hyvin tuotteistettu palvelupaketti
Aiempi kokemus ikäihmisten kanssa työskentelyssä
Selkeä suunnitelma
Hyvä kokonaiskuva palvelun käytännön toteutuksesta

Vähiten vaikuttavat palveluntarjoajan valintaperusteet

Tarjoajan koulutustausta

Hankintatapa ja vuosibudjetti 2016

Suorahankinta, suullinen tai kertaluonteinen sopimus.
Budjetti 3000-10 000€, yleensä ei budjetointia vaan ”raha otetaan jostain”

Suunnittelu ja tulevaisuuden näkymät

Vuosikello, toiveiden huomiointi, palvelujen monimuotoisuus.
Vapaaehtoisuuden vaihtoehtona asiakasmaksu.

Kulttuurihyvinvointipalvelujen tuotteistaminen - keskeisiä havaintoja

- Strateginen suunnittelu
  - Mitä palvelua tarjoan ja kenelle?
  - Kuinka palvelujen tarjoamisella saan toimeentuloni?
  - Mistä hankin sen osaamisen, jota ikäihmisten palveluissa toimimiseen tarvitaan?
- Kulttuurihyvinvointipalveluista tarvitaan tietoa ikäihmisten palveluissa, eli taiteilijan on osattava kertoa
  - Kuinka esitän osaamiseni ja sen, kuinka tuotteeni tukee asiakkaiden kulttuurista hyvinvointia?
  - Millainen rooli asiakkailla voisi olla rooli palvelujen kehittämisessä, tuottamisessa, arvioinnissa, markkinoinnissa?

Kulttuurihyvinvointipalvelujen markkinointi

Kulttuuria hyvinvoinnin tueksi Etelä-Karjalassa

20/10/2016 - 09:36

KIERRÄTYSMATERIAALI - TAIDETYÖPAJAT

Oletko sinäkin aina säästänyt kaikkea materiaaleja, kankaita, lankoja, nappeja, nippeleitä, koris

08/01/2017 - 15:42

Osallistava muotokuva - Tilaa lahja , jonka maalaamiseen saatte itse osallistua!

Taiteilija maalaa muotokuvasi ja Sinä saat taiteilla teokseen taustan taiteilijan ohjauksessa.

Katso lisää

Powered by **JAKOON.FI**

Kulttuuria hyvinvoinnin tukena

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

Ja mitä tästä
kaikesta on jo nyt
seurannut?

Kuva Essi Pitkänen

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Ikäihmisten palvelut

- Eksoten Armilan kuntoutuskeskuksessa ja omaishoidon palveluissa taide on tullut osaksi palveluvalikkoa.
  - Omaishoidossa asiakkaat maksavat asiakasmaksua
  - Armilan kuntoutusvalikossa taide kuuluu kuntoutujan kuntoutusohjelmaan.
- Kouvolan varhaisissa palveluissa järjestetään kulttuuriveturien johdolla alueellisia kulttuuriryhmiä ja omaishoidossa käynnistyy Seniorimuskaritoiminta.
- Kaikissa mainituissa kohteissa taiteilijoita on työllistynyt toimintaan taideohjaajiksi ja osassa heillä on työparinaan sosiaali- ja terveysalan ammattilainen.

Nuoret taiteilijat

- Hankkeen toimenpiteissä mukana olleista taitelijoista osa on perustanut oman toiminimen, osa toimii osuuskuntien kautta. Tietoisuus on kasvanut ja tulevaisuudessa työllistymismahdollisuudet lisääntyvät. Muutos on tapahtunut sekä henkilökunnan että taiteilijoiden asenteissa taidetta ja kulttuuria kohtaan